

ΙΧΝΗΛΑΣΙΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΑΛΣΟΥΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Μέχρι το έτος 1920, οπότε συνετελέσθη η σωτήρια ενσωμάτωση της Δυτικής Θράκης στον εθνικό γεωγραφικό κορμό της Ελλάδος, η Κομοτηνή (τότε Γκιουμουλτζίνα) είχε επτά μουσουλμανικά κοιμητήρια και το μεγαλύτερο εξ αυτών κατελάμβανε την έκταση του σημερινού Δημοτικού άλσους Κομοτηνής.

Μετά την απελευθέρωση της Κομοτηνής, την πρώτη ιδέα για την ίδρυση Δημοτικού άλσους (πάρκου) στην πόλη είχε ο τότε Δήμαρχος Κομοτηναίων Απόστολος Σούζος (1923). Ουσιαστικά όμως το Δημοτικό άλσος της Αγίας Παρασκευής ήταν το αποτέλεσμα των κόπων και της αόκνου προσπάθειας του Γενικού Διοικητού Δάσιου, του αιμνήστου Δημάρχου Ζωΐδη, του Δημάρχου Σ. Κομνηνού ως και του Διευθυντού Δασών Στεφάνου. Η όλη προσπάθεια θα πρέπει να ξεκίνησε μεταξύ των ετών 1925-1926 και επί των ημερών του Δημάρχου Νικολάου Ζωΐδη. Ο δε αιμνήστος ιστοριοδίφης Αθ. Ιω. Αθανασιάδης αντιθέτως αναφέρει ότι στην αρχή της δεκαετίας του 1930 ο Γενικός Διοικητής Θράκης απαλλοτρίωσε όλα τα μουσουλμανικά κοιμητήρια και ανέθεσε στο δασαρχείο να αξιοποιήσει κατάλληλα τις σχετικές εκτάσεις. Πιθανότερη θεωρείται η πρώτη εκδοχή για την έναρξη κατασκευής του άλσους.

Από τον χώρο του άλσους απεμακρύνθησαν οι διάφορες μουσουλμανικές επιτύμβιες στήλες και η σκαπάνη των στρατιωτών έφερε στο φως τα θεμέλια αρχαίου βυζαντινού ναού επ' ονόματι της Οσιοπαρθενομάρτυρος Αγίας Παρασκευής, όπου ευρέθησαν οι εικόνες της Αγίας Παρασκευής και του Αγίου Παντελεήμονος, καθώς και καλλιμάρμαρος σταυρός, ο οποίος ετοποθετήθη στην έξωθεν ανατολική πλευρά του νυν υπάρχοντος Παρεκκλησίου της Αγίας Παρασκευής. Τα τρία αυτά ιστορικά κειμήλια σώζονται μέχρι και σήμερα. Ειδικώς δε ο καλλιμάρμαρος σταυρός ετοποθετήθη στο σημείο όπου ευρίσκετο ο αρχικός βυζαντινός ναός της Αγίας εντός του άλσους και κατά την περίοδο που ήταν ακόμη μουσουλμανικό κοιμητήριο υπήρχε χριστιανικό «αγίασμα» στο οποίο προσέτρεχαν χριστιανοί και μουσουλμάνοι για να ανεύρουν σωματική και ψυχική ίαση.

Κατά την παράδοση αξιοπρόσεκτη είναι η αναφορά ότι στο σημείο όπου ευρίσκετο η καταστραφείσα μετά την οθωμανική κατάκτηση βυζαντινή Εκκλησία της Αγίας Παρασκευής δεν ενταφιάζονταν μουσουλμάνοι διότι όταν επεχειρήθησαν ενταφιασμοί, την επόμενη ημέρα οι νεκροί ευρέθησαν εκτός των τάφων τους.

Από δε τον αρχικό ναό εσώζετο τμήμα του ανατολικού τοίχου μαζί με την κόγχη του ιερού βήματος, που δυστυχώς όμως κατεστράφησαν κατά την ανέγερση του νέου ναϊδρίου. Πιο συγκεκριμένα, το Παρεκκλήσιο της Αγίας Παρασκευής στο Δημοτικό άλσος ανηγέρθη υπό του αιοδίδιμου Μητροπολίτου Μαρωνείας και Θάσου Ανθίμου Δ' (Σαρρίδης) (1922-1938). Εθεμελιώθη αρχικώς κατά το έτος 1933 και αποπερατώθη το έτος 1934 ή κατ' άλλους το 1935. Όπως προαναφέραμε, από κακή εκτίμηση και επιπόλαιη απόφαση κατεδαφίστηκε ο ανατολικός τοίχος μαζί με την κόγχη του ιερού βήματος της αρχικής

Εκκλησίας, η οποία είχε συμπληρωθεί μετά το έτος 1920 με περιστύλιο από καλλιμάρμαρους κίονες και επ' αυτών τοποθετημένο σταυρό.

Μετά την καταστροφή της κόγχης και του περιστυλίου, ετοποθετήθη στο ίδιο σημείο κίονας μικρών διαστάσεων και επ' αυτού σταυρός, ενώ ο αρχικός καλλιμάρμαρος σταυρός του κατεστραφέντος περιστυλίου σήμερα ευρίσκεται τοποθετημένος στο έδαφος και επί της εξωτερικής ανατολικής πλευράς του σημερινού Παρεκκλησίου.

Οι Βούλγαροι κατακτητές κατά την βουλγαρική κατοχή (1941-1944) και συγκεκριμένα το έτος 1942 κατέστρεψαν το περιστύλιο και διεσκόρπισαν τους καλλιμάρμαρους κίονες από τους οποίους τον έναν έρριψαν στον τότε διατρέχοντα την Κομοτηνή ποταμό «Μπουκλουτζά». Ο δε ανατολικός τοίχος της βυζαντινής Εκκλησίας, ο οποίος εσώζετο μέχρι τότε και είχε ύψος 2μ. και μήκος 3-4μ., μετετράπη από την καταστροφή σε μία άμορφη μάζα ερειπίων. Την ίδια βαρβαρότητα και ανθελληνική μανία επέδειξαν οι βουλγαροεξαρχικοί κομιτατζήδες κατακτητές και εναντίον του βορείου τμήματος του βυζαντινού φρουρίου, όπου υπήρχε η επιγραφή: «κτίσμα Θεοδοσίου», το οποίο κατέστρεψαν το έτος 1943. Πάντα ταύτα διενεργήθησαν από τους Βουλγάρους με έναν και μόνον αντικειμενικό σκοπό, ήτοι τον αφανισμό από τον Ν. Ροδόπης κάθε ιστορικού στοιχείου που μαρτυρούσε την ελληνικότητα της Θράκης.

Στο αρχικό παρεκκλήσιο, το οποίο ανηγέρθη το 1934 επί Μαρωνείας Ανθίμου Δ', σώζονται οι Αγιογραφίες του μικρού τρούλου. Η επέκταση εκείνου του παρεκκλησίου – ναϊδρίου συνετελέσθη κατά τα έτη 2000-2001 με την καίρια συνδρομή του τότε Δημάρχου Κομοτηναιών, αιμνήστου Γεωργίου Παπαδριέλλη, αφού η Αγία Παρασκευή είναι η Πολιούχος της Κομοτηνής και το παρεκκλήσιο ευρίσκεται εντός του Δημοτικού άλσους.

Από της εποχής ακόμη του Μαρωνείας Ανθίμου Δ' και ιδιαιτέρως επί των ημερών του Μαρωνείας Τιμοθέου Μαθθαϊάκη (1954-1974) ο εορτασμός της Πολιούχου Κομοτηνής Οσιοπαρθενομάρτυρος Αγίας Παρασκευής προσέλαβε βυζαντινή μεγαλοπρέπεια. Άξια μνείας είναι η προσφορά και η επί 54 συναπτά έτη διακονία από διάφορες θέσεις του Πρωτοπρεσβύτερου π. Σταύρου Σπορίκη (1960-2014) στο ιερό τούτο ναΐδριο, το οποίο υπάγεται στην ενορία του Αγίου Γεωργίου Κομοτηνής.